

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ**  
**«Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ» ΜΑΝΔΡΩΝ – ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ**  
**Κ. ΣΩΤΗΡΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Αγαπητοί συγχωριανοί,

Φίλες και φίλοι του χωριού μας,

Σας καλωσορίζουμε στην νεοσύστατη ιστοσελίδα του μικρού χωριού μας, Μάνδρες Αμμοχώστου και όχι στο ίδιο το χωριό μας, το ομορφότερο και πιο φιλόξενο χωριό της Αμμοχώστου και Καρπασίας, το οποίο βρίσκεται στη νότια πλαγιά του σκλαβωμένου Πενταδάκτυλου, με αισθήματα εθνικής οργής και πατριωτικής αγανάκτησης, καταδιωγμένοι, από τη γη των προγόνων μας και κατατρεγμένοι από τις ορδές του Αττίλα, όχι για να θρηνήσουμε ομαδικά τη μοίρα μας, αλλά για να υψώσουμε βροντερή τη φωνή μας για ν' ακουστεί εδώ και αλλού, ότι δεν ξεπουλούμε εμείς πατρίδες και δε θα δεχθούμε ποτέ προδοτική διαγραφή της τρισχιλιετούς ιστορίας αυτής της ελληνικής γης. Δεν θα ανεχθούμε ποτέ η εκκλησία του Αγίου Μάμα, προστάτη και πολιούχου του χωριού μας, να παραμείνει τζαμί των βάρβαρων και οι κραυγές του χότζια να συγκλονίζουν τους συλημένους τάφους των γονιών μας. Ούτε τα ιστορικά μοναστήρια της Παναγίας του Τοχνιού και της Παναγίας της Γαλακτοτροφούσας (Γαλακτινής) να παραμείνουν στάβλοι των ζώων, των κουβαλητών μουλλάδων της Ανατολής.

2. Ιδιαίτερα αυτή την περίοδο που διερχόμαστε αλλά και όλα τα τελευταία χρόνια, που αισθανόμαστε να πλησιάζει ολοταχώς η ώρα της εθνικής αφυδάτωσης και της πατριωτικής αφαίμαξης του Ελληνισμού της Κύπρου μας, σήμερα, που εκείνοι που διαλαλούσαν στις πλαταίες και στα μπαλκόνια, δεξιόθεν και πανταχόθεν πως:

- θ' αγωνισθούν για μια δίκαιη και εθνικά αποδεκτή λύση του προκύψαντος από την βάρβαρη εισβολή των τούρκων προβλήματος μας,
- θα θυσιασθούν για να επιστρέψει και ο τελευταίος πρόσφυγας στο σπίτι του,
- θα πολεμήσουν για να αποχωρήσει και ο τελευταίος τούρκος μεχμετζήκ από την πατρίδα μας,
- θα διώξουν από το νησί μας και τον τελευταίο έποικο,
- θα απαιτήσουν να διακριβωθεί η τύχη και του τελευταίου αγνοούμενου μας,
- σύνορα μας είναι οι ακτές της Κερύνειας και τόσα άλλα φληναφήματα και οι αυτοαποκαλούμενοι θεματοφύλακες του όρκου, «την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω», αλλά και σύσσωμη η ενδοτική κομπανία, κομπάζοντας στη σχοινοτενή συρροή λαθών, δικών τους εγκληματικών λαθών, οδηγούν την Ελληνική Μεγαλόνησο από την ένωση του 55 – 59 στην τουρκοποίηση, χαλκεύοντας προαιώνια δικαιώματα του λαού μας.

3. Σήμερα που οι κατακτητές τούρκοι και τα εδώ φερέφωνα τους, συμπεριφέρονται Ελληνοπρεπώς και οι καταδιωγμένοι Έλληνες – εμείς – δουλοπρεπώς, τα λόγια του Γέρου του Μοριά επιτάσσει το Εθνικό μας χρέος να θυμηθούμε και να αναβαπτισθούμε εθνικά και πατριωτικά στην κολυμβήθρα του 21 και του 55, αν θέλουμε εμείς και τα παιδιά μας ελεύθεροι να ζήσουμε σ' αυτή τη γη. Κ' είπε ο Γέρος: «Όταν αποφασίσαμεν να κάμωμεν την Επανάστασιν, δεν εσυλλογισθήκαμιν ούτε πόσοι είμεθα, ούτε πως δεν έχουμε άρματα... αλλ' ως μία βροχή έπεσεν εις όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας. Και όλοι, και οι κληρικοί και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι

πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμεν εις αυτόν τον σκοπόν και εκάμαμεν την Επανάστασιν...».

4. Αυτή είναι, δυστυχώς, αγαπητοί συγχωριανοί μας και φίλοι του χωριού μας, η αδιακόσμητη σημερινή πραγματικότητα. Αυτό είναι το σίγουρο τέλος του σημερινού ολέθριου σενάριου που εκτυλίσσεται, με πρωταγωνιστές και ρυθμιστές τους τούρκους, τους εδώ και τους εκεί. Οι Μάνδρες και όλη η σκλαβωμένη Κύπρος μας τουρκοποιείται ολοταχώς, οι πρόσφυγες και ξεριζωμένοι εδώ θα πεθάνουμε, σαν μόνιμα φιλοξενούμενοι της Νότιας Κύπρου, – γιατί έτσι θα αποκαλούμε σύντομα την ελεύθερη Κύπρο –, στα σπίτια μας θα κατοικήσουν μια για πάντα, **μόνιμα και νόμιμα**, οι μουλλάδες της Ανατολής και αντί στον εσπερινό του Αγίου Μάμαντος χαρμόсуна η καμπάνα να αναγγέλλει ευλαβικά τη λιπάνευση της σεπτής εικόνας του Αγίου μας, οι κλοκκαδόροι μουλλάδες του τζαμιού θα υμνούν περιχαρείς τον Αλλάχ τους.

5. Για ιστορικούς κυρίως λόγους, αλλά και διδακτικούς, για όλους τους εθνικά άφρονες, μνημονεύουμε περιληπτικά αλλά αυτούσια και πολύ παραστατικά το καθεστώς του χωριού μας ευθύς αμέσως μετά τη βάρβαρη εισβολή. Πολύ μεγάλος αριθμός συγχωριανών μας παρέμειναν στο χωριό μας και μετά την βάρβαρη εισβολή γιατί αποπλανήθηκαν από τους τούρκους, κάτοικους του χωριού Άγιος Ιάκωβος, γειτονικού χωριού του χωριού μας, ότι δεν διέτρεχαν κανένα κίνδυνο από τους τούρκους. Ιδού τι γράφει σε επιστολή του ο μ. Αδάμος Καραγιάννης, τότε κοινοτάρχης του χωριού μας, προς την κόρη του Μαρία, την οποία μου παρέδωσε σε μία από τις εκδηλώσεις του Σωματείου μας, «για να μείνει στην ιστορία», όπως χαρακτηριστικά μου είπε:

«... Αρκετά άρματα μάχης ξεκίνησαν από το Λάπαθος προς τον Άγιο Ιάκωβο αλλά εντομεταξύ εσταμάτησαν μέσον Αγίου Ιακώβου Λαπάθους χωρίς να έρθουν προς το χωριόν και έτσι δεν αντιμετωπίσαμε εμείς την εισβολή και η μέρα αυτή πέρασεν χωρίς να δούμεν καθόλου τούρκους ούτε πολιτικούς ούτε στρατιώτες. Την άλλην ημέραν 16.8.74 τούρκοι στρατιώτες από τον Άγιον Ιάκωβον πλησίασαν προς το χωριό και αφού είδαν τον Πασχάλην του έκαμαν νεύμα να πλησιάσει και του είπαν να με ειδοποιήσει να περιμένω στο καφενείο και θα έλθει στο χωριόν ο Τσεμαλής (Πρόεδρος του χωρίου) για να κουβεντιάσουμεν. Πραγματικά κατά τις 10 η ώρα ήλθαν στο χωριό ένας – δύο στρατιώτες οπλισμένοι μαζί με τον Τσεμαλήν, τον Πελλομεχεμμέτην και **αφού έκαμαν φιλικές χειραψίες και αρκετούς αλληλοασπασμούς**, ο Τσεμαλής άρχισε να μας μιλά για την κατάστασιν. Μας δήλωσεν πως ότι έγινεν - έγινεν **και να μην φοβόμαστε τίποτε** εφόσον το χωριό μας δεν πείραξε κανένα τουρκικό χωριό, **δεν είχαμεν να φοβηθούμεν τίποτε ... και μας εδήλωσεν πως θα ήρχετο καθημερινώς στο χωριόν με καλήν διάθεσην με την διαβεβαίωσην πάντοτε πως δεν είχαμεν να φοβηθούμεν τίποτε.**

... Ο ίδιος ο Διοικητής περιοχής Πλατανιού – το Πλατάνι είναι τούρκικο χωριό που γειτνιάζει προς τις Μάντρες- μας εδήλωσεν πως **δεν πρέπει να φοβούμεθα τίποτε και πολλές άλλες υποσχέσεις συνεργασίας** κ.τ.λ. Από τις 20 του μηνός που έγινε η έρευνα εξακολουθούσαν πάλιν να έρχονται από τον Άγιον Ιάκωβον **και να μας γελούν πως δεν έχουμεν να φοβηθούμεν τίποτε.**

... Την 27<sup>ην</sup> του μηνός κατά το μεσημέριν επεσκέφθην ο Ερυθρός Σταυρός το χωριό και του παρεδώσαμε κατάλογον όλων των κατοίκων που ήσαν στο χωριό. Είμεθα όλοι 159 άτομα». Αφού στη συνέχεια, δια της βίας,

μετέφεραν όλους τους χωριανούς στο χωριό Γύψου που γειτνιάζει προς το χωριό μας, τελειώνει την επιστολή του ως εξής: «Την 1.9 μας ειδοποίησαν να συγκεντρωθούμεν ... και αφού έκαμαν επιλογήν όλων των νέων τους μετέφεραν σε άγνωστο μέρος. Χωριανούς μας πήραν όλον 32 άτομα. Δύο απελήθησαν αυθημερός και μάθαμε από αυτούς ότι κράτησαν στο Τζιάος 8 άτομα, εκ των οποίων 5 Μανδρίτες. Τα υπόλοιπα τα ξέρετε.» (Το κείμενο καταγράφηκε αυτούσιο).

6. Οι πέντε αυτοί συγχωριανοί μας, με απόλυτα εξακριβωμένες πληροφορίες, δολοφονήθηκαν αυθημερόν, την 1.9.1974, από τούρκους του χωριού Άγιος Ιάκωβος, **από αυτούς οι οποίοι τους χαμογελούσαν, τους εναγκαλίζονταν και τους υποσχέθηκαν πως δεν έχουν τίποτα να φοβηθούν και να παραμείνουν στο χωριό μας**, και βρέθηκαν πρόσφατα τα λείψανα και των πέντε με πυροβολισμό στο κεφάλι, στον ίδιο ομαδικό «τάφο – λάκκο» παρά το τούρκικο χωριό τζιάος, στον οποίο βρίσκονται δεκάδες άλλοι αγνοούμενοι, όλοι δολοφονηθέντες εν ψυχρώ από τούρκους κυπρίους. Γιατί το αποκρύβουμε;

7. Έχει διατυμπανισθεί ευρέως ότι πολύ σύντομα θα επαναρχίσει ο διάλογος για επίλυση του «κυπριακού προβλήματος», όπως αποκαλείται, γιατί έτσι, δυστυχώς έχει καθιερωθεί έξωθεν και έσωθεν, ενώ έπρεπε να διαλαλείται «κυπριακή τραγωδία», «γενοκτονία», «βάρβαρη κατοχή».

8. Με τον προσήκοντα σεβασμό τον οποίο τρέφω προς το πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας και τα αισθήματα φιλίας που μας διακατέχουν, θεωρώ υποχρέωση μου να υπογραμμίσω πως οι συνομιλίες που είναι προ των πυλών δεν θα διεξαχθούν «μεταξύ των δύο κοινοτήτων», όπως καθιερώθηκε να αποκαλούνται εθιμικά από τους τούρκους, αλλά μεταξύ της Κυπριακής

Δημοκρατίας και του εκτρώματος το οποίο δημιουργήθηκε δια πυρός και σιδήρου, δια της γενοκτονίας του Ελληνισμού της Κύπρου και της βάρβαρης εισβολής. Και υπογραμμίζω ακόμα ότι ο Νίκος Αναστασιάδης δεν είναι Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας του «Νότου», αλλά Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας πάσης Κύπρου, από τον Απόστολο Ανδρέα μέχρι τον Ακάμα και από την Κερύνεια μέχρι τη Λεμεσό, **Πρόεδρος Πάσης Κύπρου**. Είναι ασύλληπτο, ένας «εκπρόσωπος» του 12% του πληθυσμού της Κύπρου, γιατί τόσοι είναι οι αυτόχθονες τούρκοι της Κύπρου σήμερα, με δικές τους καταμετρήσεις, «ηγέτης» αυτών οι οποίοι σ' όλους τους αγώνες του Ελληνισμού της Κύπρου για ελευθερία, με λίσσα μας πολέμησαν, το 1955-1959, το 1963-1964 και το 1974 μέχρι και σήμερα, να διεκδικεί με εκβιαστικές απαιτήσεις όχι μόνο να ελέγχουν οι τούρκοι την τύχη των μουσουλμάνων σ' αυτό το νησί αλλά και να επεκταθεί η κυριαρχία τους, σ' όλη την Κύπρο και να υποδουλώσουν έμμεσα και άμεσα, τους Έλληνες κάτοικους της ένδοξης, χριστιανικής και Ελληνικής αυτής γης. Σε καμιά χώρα στην υφήλιο, σε κανένα καθεστώς, γνωστό και άγνωστο, ούτε στις ζούγκλες του Αμαζωνίου αλλ' ούτε και στις απρόσιτες περιοχές του Νείλου, επικρατεί αυτή η εγκληματική αυθαιρεσία. Με ασπίδα τους τα άρματα μάχης, τα αεροπλάνα, τους γιουρούκιδες και τους «γκρίζους λύκους», που πατούν και μολύνουν το Ελληνικό απ' άκρη σ' άκρη νησί μας, απειλούν, βρίζουν, προκαλούν με τις ευλογίες μας, την ανοχή μας και την ένοχη σιωπή μας.

9. Τελευταίο απόπημα του κατοχικού καθεστώτος, το οποίο δυστυχώς ανεχθήκαμε και διευκολύναμε παντοιοτρόπως, επαναλαμβανόμενο κάθε χρόνο, ήταν η διέλευση από το οδόφραγμα του αίσχους και της ντροπής που αποκαλείται «Οδόφραγμα Λιμνίτη», εκατοντάδων Μουλλάδων, Κύπριων και

κουβαλητών, οι οποίοι με νταούλια και ζορνέδες και με τις ευλογίες μας κατέφθασαν στις «δικές μας», ελεύθερες περιοχές, διερχόμενοι από το οδόφραγμα το οποίο εγκαθιδρύθηκε με πομπώδεις δηλώσεις και ενθουσιασμούς πανταχόθεν και εισήλθαν στην τούρκικη στρατιωτική ναυτική βάση στο χωριό Κόκκινα, οποίων κατάντημα, για να γιορτάσουν τί; Να γιορτάσουν την πυρπόληση με εμπρηστικές βόμβες απαγορευμένες σ'όλο τον «πολιτισμένο» κόσμο, άμαχων Ελλήνων της περιοχής Τυλληρίας. Μ' αυτούς θα συνομιλήσουμε; Μ' αυτούς θα βρούμε λύση εθνικής αξιοπρέπειας; Οι νεκροί μας, οι αγνοούμενοι μας, όλοι οι πραγματικοί Έλληνες αυτού του δύσμοιρου τόπου, απαιτούμε δικαιοσύνη, όχι υποδούλωση. Απαιτούμε ότι διεκδικεί ο κάθε πολιτισμένος άνθρωπος που ζει στον πλανήτη αυτό. Ελευθερία, Δημοκρατία, Δικαιοσύνη. Αυτά θα μας τα παραχωρήσουν οι τούρκοι;

10. Επειδή, περιοδικά, πολύς λόγος γίνεται για την δήθεν επιστροφή της Αμμοχώστου στους Έλληνες κατοίκους της, διαβεβαιώνω τους πάντες πως κάτι τέτοιο δεν θα συμβεί ποτέ, εκτός εάν οι τούρκοι επιτύχουν τέτοια «ανταλλάγματα» τα οποία θα τουρκοποιήσουν όλη την Κύπρο. Να θυμίσω σ' όλους τους υγιώς σκεπτόμενους, σαν ύστατο λόγο μου, ποιοί είναι οι τούρκοι, πως συμπεριφέρονται εσαεί και την νοοτροπία τους επί αιώνες, έναντι των Ελλήνων.

11. Όταν το 1571 οι τούρκοι πολιορκήσαν για πολλές μέρες την εντός των τειχών πόλη της Αμμοχώστου - ήταν τότε η μόνη κατοικημένη περιοχή - και μετά από την τελευταία ανεπιτυχή επίθεση των τούρκων με σοβαρότατες απώλειες εναντίον των υπερασπιστών της πόλης, «οι τούρκοι αποσυρθέντες ανεπέτασαν σημαίαν ανακοχής ταυτό δε έπραξαν και οι ημέτεροι», γιατί στην πόλη δεν υπήρχαν καθόλου τρόφιμα, επιδημίες δε άρχισαν να σκοτώνουν τους

πολιορκημένους. «Ιδών ο Μουσταφά Πασάς – ηγέτης των στρατευμάτων των τούρκων – τας σημαίας αναπεπταμένας, επέστειλε τούρκον τινά ίνα είπει ημίν ότι εάν ηθέλομεν συνδιάλεξιν να πορευθώμεν εις το άνοιγμα της Ημισελήνου ένθα ούτος ήθελεν αποστείλει ένα των επιστατών του...». Έγινε η συνάντηση και δύο αντιπρόσωποι των Ελλήνων εξήλθαν της Πύλης Διαμάντη, όπου συνάντησαν εκεί τους απεσταλμένους του Μουσταφά Πασά, του τούρκου πολιορκητή της πόλης της Αμμοχώστου. Μάλιστα δε «... ήλθεν προς συνάντησιν αυτών, και ο υιός του Μουσταφά Πασά μετά πολλών ιππέων και τους ωδήγησε μεγαλοπρεπώς εις την σκηνήν του Μουσταφά Πασά, **ένθα απένειμεν αυτοίς τας προσηκούσας τιμάς, έδωκε δ' αυτούς, ο Μουσταφά Πασάς, δύο ωραιότατα ιμάτια, λέγων αυτοίς να τα φέρωσιν εις ένδειξιν πίστεως**» ... Ότε αι Αυτών Εξοχότητες συνήλθον εις το ορισθέν μέρος, ο επιστάτης του Μουσταφά Πασά επαρουσίασε λευκόν χάρτην **υποσχόμενος και ομνύων εις το όνομα του Θεού και του Μεγάλου Κυρίου του, ότι πιστώσ θα τηρηθώσι πάντα τα εν αυτώ γραφησόμενα άρθρα.**»

12. Η συνθήκη παράδοσης της Αμμοχώστου, η οποία υπογράφηκε από τις δύο πλευρές, Έλληνες και τούρκους, προέβλεπε τα εξής:

#### **ΑΡΘΡΟΝ ΠΡΩΤΟΝ**

«... Ότι ώφειλον να επιτρέψωσιν εις άπαντας τοις πολιορκημένοις ίνα σώοι και ασφαλείς αναχωρήσωσιν εις Κρήτην κομίζοντας μεθ' εαυτών όπλα, αποσκευάς και τα γυναικόπαιδα των, νοουμένου ότι επεθύμουν τούτο και οι ίδιοι, ει δε μη να διαμείνωσιν εν τη νήσω ελεύθεροι, και



## ΑΡΘΡΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Όλοι οι Έλληνες θα ήσαν ελεύθεροι και κύριοι των υπάρχόντων των και δεν θα προσεβάλλετο η τιμή και η περιουσία αυτών, να τοις δοθή δε χρονικόν διάστημα 2 ετών ίνα αποφασίσωσιν περί της τύχης των και παρελθόντος του χρονικού τούτου διαστήματος, όστις εξ αυτών επεθύμει να διαμείνη να τω παραχωρώνται πάντα τα εαυτού κτήματα. Όστις δε επεθύμει να αναχωρήση, να διαπεραιώσιν αυτόν ασφαλώς εις οιονδήποτε μέρος ήθελεν ούτος εκλέξει».

**Μόνο αυτά τα δύο απλά άρθρα περιλάμβανε η Συνθήκη Παράδοσης της Πόλης της Αμμοχώστου στους τούρκους**, όχι εκατοντάδες πολυσύνθετα, δυσνόητα, ανερμήνευτα. Μνείσθητι του προδοτικού σχεδίου αφανισμού του Ελληνισμού της Κύπρου, του μαύρου φερέφωνου των Αμερικάνων και των Εγγλέζων, ANAN.

13. Στην συνέχεια, «ο Μουσταφάς αναγνώσας εκ νέου αυτά ηχαριστήθη και θέσας την ιδιόχειρον αυτού υπογραφήν **και την αυτοκρατορικήν σφραγίδα του Σελίμ Οθωμανού – Σουλτάνου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας**», επέδωκεν αυτά και το δια Κρήτην διαβατήριον, εν ώ διετάττετο εν ονόματι του Αυτοκράτορος ότι, εάν ο τουρκικός στόλος ήθελεν απαντήση αυτούς κατά τον πλούν, όφειλεν ουχί μόνον να μην τους βλάψη αλλά και να τους χορηγήση ύδωρ και άρτον». Αυτή ήταν η περιβόητη Συμφωνία Παράδοσης της Αμμοχώστου στους τούρκους και υπογράφηκε με εναγκαλισμούς, αλληλοασπασμούς και φιλοφρονήσεις εκ μέρους των τούρκων. Αυτά όλα συνέβησαν την 1<sup>ην</sup> Αυγούστου 1571.

14. Στις 2 Αυγούστου, για υλοποίηση του Πρώτου Άρθρου της Συνθήκης που υπογράφηκε **24 ώρες πριν, με την χρυσόβουλλη σφραγίδα του Σουλτάνου Σελίμ του Οθωμανού**, «Ο Μουσταφά Πασάς έστειλεν εν τω λιμένι

της Αμμοχώστου 9 τούρκικα πλοία και 3 λιβυρνίδας ίνα επιβιβάσωσιν τα γυναικόπαιδα και τα χρειώδη».

15. «Την 5<sup>η</sup> του αυτού μηνός» και αφού επεβιβάσθησαν στα τουρκικά πλοία όλα τα γυναικόπαιδα της σκλαβωμένης και δύσμοιρης Αμμοχώστου και όλοι όσοι ήθελαν να μεταναστεύσουν στην Κρήτη, «Κατά την 20<sup>η</sup> ώραν ο Μουσταφάς απέστειλε Γιαννίσαρον εν τη πόλει της Αμμοχώστου ίνα απαγορεύση τοις τούρκοις να βλάπτωσι τους Χριστιανούς».

16. Την 21<sup>η</sup> ώραν της ίδιας ημέρας, 5<sup>η</sup>ς Αυγούστου 1571, όλη η ηγεσία των υπερασπιστών της Αμμοχώστου, περίπου 300 ευπατρίδες, υπό τον Μαρκαντώνιον Βραγαδίνον, «επορεύθησαν εις την σκηνήν του Μουσταφά Πασά, ίνα κωμίσωσι τας κλείδας της πόλεως, ... εις δε των προυχόντων του Μουσταφά μετ' αρκετών ιππέων **εξήλθεν εις προϋπάντησιν αυτών, τους οποίους χαιρετήσας συνόδευσεν ευθύμως μέχρι τη σκηνή του Μουσταφά Πασά, όπου αυτός μεγάλως περιεποιήθη αυτούς.**»

17. Ο Μουσταφά Πασάς απευθυνόμενος προς τον Μαρκαντώνιο Βραγαδίνο τον ρώτησε αν παρέδωσε τα πυρομαχικά και τρόφιμα που είχαν στην κατοχή τους, οπότε «...ο Μαρκαντώνιος Βραγαδίνος απεκρίθη ότι ως προς τας ζωοτροφίας εστερούντο ολοτελώς τοιούτων, ως προς δε τα πολεμοφόδια είχε παραχωρήση αυτώ τους μόνον εναπομείναντας 7 πίθους πυρίτιδος». «Τότε», **και τούτο αποτελεί ένα τρανό παράδειγμα για την αείποτε συμπεριφορά των τούρκων**, «...ο Μουσταφάς, αναπηδήσας και εκβαλών το εγχειρίδιον του, εφώνησεν. Ειπέ μου, σκύλλε, διατί εκράτεις την πόλιν αφού εστερείσο μέσων διατροφής; Διατί δεν παρεδόθης προ ενός μηνός, αλλά με έκαμες να χάσω 80.000 ανδρών εκ των καλλίστων μάλιστα, ους είχον εν τω στρατοπέδω;» και τότε «... δια του εγχειριδίου του, απέκοψεν το δεξιόν ούς του εξοχωτάτου

Μαρκαντωνίου Βραγαδίνου, διέταξε δε ένα των παρεστώντων τούρκων ίνα τω αποκόψη και το αριστερόν και ούτω έγινεν.» **Ταύτα πάντα τέσσερις μόνο μέρες μετά την υπογραφήν και τη χρυσόβουλλην σφράγιση με τη σφραγίδα του σουλτάνου**, της περιβόητης Συμφωνίας Ελλήνων και τούρκων.

18. Η συνέχεια είναι μια τραγική ιστορική πραγματικότητα την οποία όλοι γνωρίζουμε. Σφάγισαν επί τόπου, την ίδια στιγμή, όλοι οι παριστάμενοι ευπατρίδες και «... αι εν τη πλατεία κείμενοι κεφαλαί ανήρχοντο υπέρ τας 350», τον δην Μαρκαντώνιο Βραγαδύνο, αφού τον βασάνισαν και τον εξευτέλισαν παντοιοτρόπως, «...την 17<sup>ην</sup> του αυτού μηνός ... ημιθανή δε όντα έφεραν αυτόν εν τω λιμένι των Κήπων και εκεί τον επεβίβασαν επί της λιβυρνίδος του τουρκικού στόλου και δέσαντες αυτόν επί τεμαχίου ξύλου ύψωνον αυτόν μέχρι της κορυφής του ιστού λέγοντες: παρατήρησον εάν δύνησαι να ίδης τον χριστιανικόν στόλον, παρατήρησον μεγάλη Χριστιανέ, εάν φαίνηται η εις Αμμόχωστον βοήθεια, αποκρίθητι και μη φοβού. Η Αυτού Εξοχότης, ο Μαρκαντώνιος Βραγαδίνος, καταπιεζόμενος υπό του θανάτου, χαμηλή τη φωνή, απεκρίθει ονειδίζων αυτούς δια την παράβασιν της συνθήκης». «...Ημίσειαν ώραν μετά την ανύψωσιν αυτού κατεβίβασαν αυτόν και επειδή δεν ηδύνατο εκ των δεινών να βαδίζη, εκόμισαν αυτόν δια ραβδισμών και ωθήσεων εν τη κυριότερα πλατεία της Αμμοχώστου και εκεί εκδύσαντες αυτόν τον έδεσαν επι του ιστού της σημαίας και **ήρξαντο εκδρέροντες αυτόν ζώντα...**».

19. «...Ενώ ενησχολούντο εις το απάνθρωπον έργον των, ο άπιστος προδότης Μουσταφάς...», **ο υπογράψας δια της χρυσόβουλλης σφραγίδας του Σουλτάνου την Συνθήκη παράδοσης της Αμμοχώστου 4 μέρες πριν, «... από των ανακτόρων χλευάζων αυτόν έλεγεν: «Εξώμοσον και θα σε καταστήσω μέγαν παρά τω Μεγάλω Αυτοκράτορι και Κυρίω μου. Ο**

καρτερικός μάρτυς ουδόλως απεκρίνατο, αλλ' υψώνων ακαταπαύστως τους οφθαλμούς προς τον ουρανόν εψυθύριζε: Κύριε ημών Ιησού Χριστέ, ευπλαχνησθητί με». Αφού δε εξέδαρον την κεφαλήν και το στήθος και έφθασαν μέχρι του ομφαλού αυτού, εξέπνευσε. **Διήρσαν δε το σώμα αυτού εις 4 μέρη, την μεν καφαλήν έθεσαν επί της αγχόνης της πλατείας, τα δε λοιπά εις τους προμαχώνας...** ταυτόχρονα, «...τούρκοι στρατιώται εισελθόντες πολυπληθείς εν τη αθλία πόλει ελήστευαν και εφόνευον τους Χριστιανούς ... πορευθέντες δε προς τον λιμένα και επιβάντες επί των πλοίων εφόνευσαν όλους τους Χριστιανούς αφού πρώτερον και το χειρίστον πάντων ήτο η ατίμωσις των παρθένων και των παιδίων έμπροσθεν των γονέων αυτών...».

20. Ο Μουσταφά Πασάς συνεχώς χλεύαζε τον Μαρκαντώνιο Βραγαδήνο λέγων: **«...σκύλλε, που ευρίσκεται νύν ο Χριστός σου, ίνα σε ελευθέρωση εκ των χειρών μου;»**. Και καταλήγει η χειρόγραφη αφήγησις του Στρατηγού Άγγελου Γάττου, δημοσιευθείσα υπό του Ιερέως Πολυκάρπου Τατιτζανή: **«Επιθυμώ ίνα ο εμός και ο τοσαύτων αθών πλασμάτων θάνατος χρησιμεύσει ως παράδειγμα τοις μεταγενεστέροις και να μή δίδωσι πίστην εις βάρβαρον και άπιστον έθνος»**.

21. Δεν είναι την ίδια τακτική που ακολούθησαν οι τούρκοι με τους πέντε δολοφονηθέντες συγχωριανούς μας; Δεν είναι αυτοί που λίγες μόνο μέρες πριν την άγρια και βάρβαρη δολοφονία τους, διαβεβαίωσαν και έπεισαν τον μ. Κοινοτάρχη και όλους τους συγχωριανούς μας, με εναγκαλισμούς και υποσχέσεις, να παραμείνουν στο χωριό και τίποτε δεν είχαν να φοβηθούν; Επανάληψη της τούρκικης θηριωδίας και συμπεριφοράς 450 σχεδόν χρόνια μετά την άλωση της Αμμοχώστου. Δεν επιβεβαιώθηκε κατ' επανάληψη ο αφηγητής στρατηγός της άλωσης της Αμμοχώστου;

22. Μήπως την ίδια τύχη δεν είχε ο Ελληνισμός σ' όλη τη Μικρά Ασία, στην Κωνσταντινούπολη, στη Σμύρνη, στον Πόντο, στην Καππαδοκία, στη Λυκαονία, στη Παμφυλία, στη Γαλατία, κ.ά., κ.ά. και τα ελληνικά νησιά Ίμβρος και Τένεδος; Παραπέμπουμε τους ηθελημένα ανιστόρητους στη Συνθήκη της Λωζάνης του 1923, στο μέρος εκείνο που αφορούσε τα δύο ελληνικά αυτά νησιά. Εκτενή αναφορά στην τραγωδία που έζησαν και ζουν έκτοτε οι Έλληνες, όσοι επέζησαν των κακουχιών των τούρκων σ' αυτά τα νησιά, παραπέμπουμε στην καθ' όλα εξαιρετική Περιοδική Έκδοση της Ιεράς Μητροπόλεως Κύκκου και Τηλλυρίας, ΕΝΑΤΕΝΙΣΕΙΣ, Τεύχος 17, Μάιος – Αύγουστος 2012. Μνημονεύουμε τα πιο κάτω χαρακτηριστικά αποσπάσματα από τις σελ. 126 και 139: «...το 1923 οι Έλληνες κάτοικοι της Ίμβρου αριθμούσαν περίπου 9.500 (ποσοστό 92%) και της Τενέδου 2.800 (ποσοστό 100%)», «Σήμερα, σύμφωνα με την απογραφή του 2010, στην Ίμβρο ζουν λιγότεροι από 200 Έλληνες και λιγότεροι από 10 ηλικιωμένοι στην Τένεδο». Αυτά για όλους τους εθνικά αφυδατωμένους αφελείς.

23. Εξοχότατε κ. Πρόεδρε, πολύ σύντομα θα επαναπροσέλθετε σ' ένα διάλογο με τους τούρκους, αείποτε μισητούς διώκτες του έθνους και της θρησκείας μας. Αυτούς οίτινες αγεληδόν εισβαλόντες μετέβαλον την ωραιoτάτην πατρίδα μας εις χώραν συμφωράς, γoών και θρήνων, εις χώραν τρόμου και βίας, βεβηλώνοντας ναούς, δολοφονώντας άοπλους, όπως και τους πέντε συγχωριανούς μας, διαπράττοντας ούτω έργα τείνοντα εις τον αφανισμόν του Ελληνισμού εκ της Ελληνικής αυτής γης. Μη ενδώσετε στις απειλές, μη ενδώσετε στις κατοχικές υπερδυνάμεις γιατί ο ελληνικός πατριωτισμός δεν μετριέται με αριθμούς, μη πποθηείτε. Σταθείτε όρθιος και περήφανος, όπως σας έχει εμπιστεφθεί ο Ελληνισμός της Κύπρου. Σκεφθείτε τα παιδιά και τα

εγγονάκια ημών τε και υμών που πρέπει να ζήσουν σ' αυτή τη γη Έλληνες, ελεύθεροι και με σεβασμό στις αναλλοίωτες αρχές της Δημοκρατίας, μιας πραγματικής Δημοκρατίας. Ο Θεός να σας συνοδεύει στη δύσκολη πορεία που ξεκινάτε σύντομα και ο Άγιος Μάμας, προστάτης του μικρού χωριού μας, να σας ευλογεί.

24. Αγαπητοί συγχωριανοί,

Αγαπητοί φίλοι του χωριού μας,

Αποτινάξτε το λήθαργο της αδιαφορίας που έντεχνα οι κράκτες της εθνικής συνείδησης σας έχουν εμφυσήσει,

Κλείστε τα τουρκόφιλα στόματα όσων τάσσονται ενάντια στην επιστροφή όλων μας στα χωριά μας,

Απομονώστε όσους διακηρύσσουν εν χορδαίς και οργάνοις την άκρατη και άκριτη αφελή ευφορία τους για τον επικείμενο όλεθρο, την «πολυπόθητη» λύση, οδηγώντας μας με έπαρση και οίηση, κομπορρημοσύνη και εγκαύχηση στον κατήφορο που οδηγεί στον καταστροφικό Καιάδα,

Και ρωμαλέοι και περήφανοι σαλπίστε αντίσταση. Τώρα για ν' ανακόψουμε όλοι οι πατριώτες τον ξέφρενο καλπασμό προς τον επικείμενο γκρεμό. Θυμείστε σ' όλους τους οικτρά πλανώμενους ότι είμαστε απόγονοι του Λεωνίδα και του Κολοκοτρώνη, του Παλληκαρίδη, του Καραολή, του Αυξεντίου και του Τάσου Μάρκου, που μας κληροδότησαν μια βαριά ελληνοπρεπή κληρονομιά.

Και με το λάβαρο αυτής της κληρονομιάς να οδεύσουμε στην Κερύνεια, στην Αμμόχωστο, στη Μόρφου και στις Μάνδρες και να υψώσουμε εκεί ξανά τη γαλανόλευκη, βροντοφωνάζοντας ελεύθεροι: «ΧΑΙΡΕ Ω ΧΑΙΡΕ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ».

Ας είναι ελπίδα και σκέπη μας ο Κύριος, η Υπεραγία Θεοτόκος και η  
ευλογία του Αγίου Μάμαντος.

Σωτήρης Χαραλάμπους  
Πρόεδρος Προσφυγικού Σωματείου  
«Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ» Μανδρών - Αμμοχώστου